

Sterilisation af Forbrydere.

Foredrag holdt i Juridisk Diskussionsklub den 2. November 1922.

Af Dommer AUG. GOLL.

Naar jeg i Aften skal forsøge at indlede en Diskussion om Sterilisation af Sædelighedsforbrydere, saa er det ikke, fordi jeg tiltror mig selv nogen særlig Sagkundskab paa dette Omraade, og man maa derfor heller ikke vente, at jeg skal kunne sige noget egentlig nyt om Spørgsmaalet. Men de, der før har haft Ordet her hjemme herom, har indtil nu navnlig været Læger, og det var vel derfor paa Tiden, at ogsaa Juristerne — i deres Egenskab af Kriminalister — lader høre fra sig. Det er som saadan jeg tager til Orde her i Aften, og jeg har hertil den særlige Anledning, at jeg som Medlem af Straffelovskommissionen i en nær Fremtid vil blive nødt til at tage endelig Stilling til Spørgsmaalet og derfor meget vil sætte Pris paa, at der forinden bliver Lejlighed til paa juridisk Basis at faa en Diskussion i Gang for et saa sagkyndigt Forum som muligt.

Forhaabentlig vil det lykkes her i Aften.

Fra kriminalistisk Side møder vi til Diskussionen med fuldkommen Enighed om, at Sædelighedsforbrydelser, i hvert Fald i visse Former, maa betragtes som store sociale Onder, mod hvilke der bør kunne gribes til selv meget kraftige Straffemidler, uden Sentimentalitet og Forbrydervenlighed, forsaavidt disse Midler virkelig maa antages at være nødvendige og nyttige i Kampen mod disse Forbrydelser. Kun maa man her erindre, at Ordet »nyttig« ikke alene betyder det positive, at Midlet i og for sig skal være godt — og forsaavidt der er Tale om at indføre nye Straffemidler bedre

end de hidtil benyttede — men ogsaa det negative, at det ikke samtidig giver Bagslag i Form af Ulykker og Ulemper for den Enkelte eller Samfundet, der er værre end de Fordele, det kan byde.

Om nu Kastration er et saadant nyttigt Middel, er vi Jurister villige til at drøfte, særlig med Lægerne, under hvem det jo i første Række sorterer. Og naar man undertiden i Diskussionen om Kastrationens Hensigtsmæssighed fra lægelig Side har hørt Udtalelser, som indicerede en vis Skepsis om Juristernes Forhandlingsvenlighed — en vis Tro paa, at de er nogle forbenede Stivnakker, der krampagtig holder paa det bestaaende, og som det derfor er haabløst at ville overbevise — saa maa det fra vor Side hævdes, at der maaske ikke i de sidste 100 Aar har været en Periode, hvori Strafferechtsvidenskaben var mindre stivnet i Teorier og Principer end nu, mere villig til at tage Hensyn til Praxis og bygge paa ren empirisk utilitarisk Basis. Til Gengæld maa vi saa forlange af vore Læremestre, Empirikerne, naar de vil bringe os noget nyt — og i saa Henseende naturligvis maa have Bevisbyrden for det nyes Brugbarhed og Nytte — at det da ogsaa virkelig er Erfaringsresultater, de møder med, ikke blotte Eksperimenter eller Slagord, og aller mindst gamle, haardkogte, kasserede Straffeteorier, der gives ud for de sidste modne Frugter af Kundskabens Træ.

For nu at præcisere, hvad vi taler om, maa jeg minde om, at den Tanke, at sterilisere Mennesker, først er kommet op for vel en Snes Aar siden som en ren racehygiejnisk Foranstaltning, og at det er Amerikanerne, som her er gaaet i Spidsen. Teoretisk for at rense og fuldkommengøre Racen — praktisk for at spare store Udgifter — kom man i Amerika ind paa ad medicinsk-operativ Vej ved Overskæring af Sædlederen (Vasektomi) at ufrugtbar gøre en Del Individuer, navnlig aandsvage, uheldelig Sindssyge, Epileptikere, Syfilitikere, degenererede o. a., for at forhindre, at de satte Børn i Verden af samme uheldige Art som de selv. Hertil føjede man saa efterhaanden visse Forbrydere, navnlig Va-

neforbrydere, ligeledes med det Formaal at forhindre Forplantning og dermed Fortsættelsen af deres uheldige, anti-sociale Tilbøjeligheder ned gennem Generationerne.

Den Tankegang, hvorpaa slige racehygiejniske Foranstaltninger hviler, er altsaa ganske logisk, og forsaavidt som Operationen er let og hverken berører potentia coeundi eller libido sexualis, egentlig heller ikke inhuman. Da Foranstaltningen imidlertid ligger udenfor mit Emne, skal jeg i det følgende lade den ganske ude af Betragtning, forsaavidt ikke Sammenhængen nøder mig til at omtale den. Jeg skal blot nævne, at den en Tid synes at have været meget benyttet og lovprist, men at man i de sidste Aar synes at være blevet betænkelig ved at bringe den til Anvendelse: det hele Emne er — siger man nu — for lidt gennemstuderet, for komplext til, at man uden videre tør gaa videre ad den Vej. Her hjemme ved jeg ikke, at vi har nogen aabenbarede Tilhængere af dette System.

Det, der derimod her ligger for, er noget ganske andet. Det er Sterilisation af Forbrydere, ikke for at hindre, at de sætter Individet i Verden, som kan ventes selv at blive Forbrydere, men for at forhindre, at de selv paany forbryder sig — altsaa for at hindre deres Recidiv.

Objekterne er Sædelighedsforbrydere, navnlig recidiverende Sædelighedsforbrydere, Voldtægtsforbrydere, de, der forgriber sig konsligt paa Børn, Exhibitionister, under visse Betingelser Homosexualister og saadanne, der har gjort sig skyldig i crimen bestialitatis — alt sammen med det Formaal at asexualisere dem, gøre dem kønsløse, og dermed berøve dem Trangen og Lysten til saadanne Forbrydelser — altsaa en i sin Form ganske logisk, forbryderprofylatisk Tanke. Forsaavidt man her ogsaa har nævnt visse almindelige Voldsforbrydere, skal jeg ikke komme ind herpaa. Forbindelsen mellem Aarsag og Virkning er her langt fjærnere — angives egentlig kun i ubestemte Omrids, som at man ved Sterilisationen skulde kunne hæmme »den forbryderske Energi« — en Begrundelse, der ogsaa maatte

kunne føre til at asexualisere f. Eks. mange Indbrudstyve og Brandstiftere. Det er da, saa vidt jeg ved, ogsaa kun foreslaaet fra en enkelt Side og er intet Sted forsøgt udformet i nærmere Forslag eller Love. Jeg skal derfor her indskrænke mig til de egentlige Sædelighedsforbrydere. Formen, hvorunder disse skulde steriliseres, er den, at Retten i Straffedommen som Erstatning for eller Tillæg til anden Straf for den begaaede Forbrydelse udtalte en Bestemmelse om, at den Paagældende bør steriliseres, og det Middel, som hertil skal anvendes, er ikke den forholdsvis godartede Vasektomi, men egentlig Kastration — Bortskæring af testes. Det er jo nemlig klart, at det her ikke er nok at berøve den Paagældende Forplantningsevnen med Bevarelse af potentia coeundi og libido sexualis. Det er netop dem, man maa til Livs, og hertil er Kastration uundgaelig. Man har nok ogsaa nævnt Røntgenbehandling som anvendelig, men synes ikke at være naaet til Klarhed herover. Det er derfor Kastrationen og den alene, Diskussionen gælder.

Her hjemme, hvor Kastration, der ikke foretages af Læger i rent kurativt Øjemed og af medicinsk Nødvendighed, er forbudt, og det selv om den Paagældende maatte samtykke deri eller endog begære det, kan naturligvis kun en Lov give Ret til en saadan tvungen Forbryderkastration og det var en saadan Lov, den saakaldte Kvindeadresse fra Jan. 1921 med sine 100,000 Underskrifter fordrede indført, dog kun for Voldtægtsforbrydere. Forinden havde Professor *Keller* slaet til Lyd for Tanken, dog kun betingelsesvis for visse til sexuel Voldsomhed tilbøjelige Aandssvage, og Spørgsmaalet har senere jævnlig været bragt frem i saavel den faglige som den almindelige Presse, saaledes af Dr. med. *Schröder* i »Tilskueren« for Febr. d. A., hvor han erklærer sig for Anvendelsen af saadanne Operationer, og senere i »Nordisk Tidsskrift for Strafferet« 1922 p. 65 ff. af Overlæge *Geill*, der afgjort tager Standpunkt imod dem.

Da man nu ikke kan røre ved noget, der angaar Diskussionen om dette Emne, uden at finde Ordet Amerika, og da

særlig Kastrationstilhængerne sent og tidligt henviser til dette Land som Foregangslandet, hvis Eksempel vi blot behøver at følge, saa vil jeg gjerne begynde med at søge bragt paa det rene, hvorledes de virkelige Forhold er i Amerika, hvorom der efter det foreliggende synes at herske en Del Misforstaaelser.

Naar man betænker, at Kastrationslove i Amerika er vedtaget fra 1907—1917 i ikke mindre end 15 Stater, deraf nogle af de største og mest civiliserede, saa skulde man jo egentlig tro, at man blot behøvede at skrive til U. S. A. for at faa fuldstændig Rede paa hele Sagen og Sterilisations-spørgsmaalets legale Udvikling.

Det har imidlertid vist sig ikke at være helt let at faa Svar paa slige Henvendelser.

Dr. *Schroder* udtaler saaledes i sin Artikel i »Tilskueren«:

»Det vilde jo være i høj Grad ønskeligt, om jeg kunde forelægge Udtalelser om, hvorledes man i Amerika er tilfreds med Virkningen af disse Love. Det kan jeg desværre ikke. Kun saa meget kan jeg sige, at det, at Bevægelsen har bredt sig, vel maa opfattes som et indirekte, men fuldgyldigt Bevis for dens Nytte. Det, at man ikke har hørt Beretninger om, at den har vist sig virkningsløs, er yderligere Bekræftelse.«

Jeg skal straks komme tilbage til den Optimisme, der lyser ud af denne Udtalelse, men maa indskyde, at det ikke er Dr. S. alene, der har haft Vanskeligheder ved at faa Oplysninger om Virkningerne af disse Love. Det danske Gesandtskab i Washington har ifjor gennem selve »State Department« i Washington søgt at faa statistiske Oplysninger om »Gennemførelsen og Virkningen af disse Love«, men blev herom henvist til en privat Organisation, kaldet Eugenic Record Office i Staten New York. Gesandtskabet tilskrev dette Office og fik det Svar, at det havde offentliggjort en Oversigt over Emnet, men den var desværre udsolgt. Et nyt omfattende Værk var udarbejdet, men endnu ikke offentlig-

gjort. Kun et kort Uddrag af dette Værk var nylig bleven offentliggjort i et Tidsskrift, og et Eksemplar heraf lovedes tilstillet Gesandtskabet. Om dette Eksemplar meddeler Gesandtskabet, at »man forgæves har ventet paa det og har nu igen tilskrevet det nævnte Bureau for at faa det tilsendt.«

Naar man, som Dr. *Schröder*, anser det for et Bevis paa Kastrationsmetodens Nytte, at man ikke har hørt Beretninger om, at den er virkningsløs — saa kan man naturligvis af de anførte Fakta drage meget betydningsfulde Konsekvenser til Fordel for Kastrationen. Men ellers tør det vistnok betragtes som enestaaende, at en officiel Henvendelse om Virkningerne af en saa betydningsfuld Novitet, mødes med saa mange Negativer som det er sket i dette Tilfælde. Og man vil være tilbøjelig til at drage Slutninger, der gaar i ganske modsat Retning af Dr. *Schröders*.

Naar man nu gennemgaar det Resumé, der bebudedes Gesandtskabet og som det ikke fik, men som jeg har her, saa viser det sig at være et Særtryk af Tidsskriftet Social Hygiejne for Oktbr. 1920; det indeholder skematiske Gengivelser af samtlige amerikanske Sterilisationslove og Udkast til en saakaldt »Model-Lov« : en Fælleslov om hele Emnet til Brug for de Stater, der maatte faa i Sinde at give nye Love om det. Statistiske Oplysninger om de vedtagne Loves Gennemførelse og Virkninger — som jo var det, man havde bedt om — er der ikke mindste Spor af — de »Virkninger«, der meddeles, er i hvert Fald af højst ejendommelig Art og kan nok forklare, hvorfor Amerikanerne ikke rigtig holder af at tale om Sagen.

Vi faar nemlig at vide, at af de 15 Love er ikke mindre end 5 ved Dom erklæret for »ukonstitutionelle«, altsaa hvad vi vilde kalde grundlovsstridige — nemlig Nevadas, Iowas, New Jerseys, Michigans og New Yorks — den sidste Lov har Dr. *Schröder* i Tilskueren erklæret »meget lærerig og — tilpas modificeret — ogsaa anvendelig her hjemme«. En af Lovene — Nebraskas — har ikke opnaaet Stadfæstelsen af Guverno-

ren. Tre er bleven tilbagekaldt af selve den Lovgivningsmagt, der har udstedt dem, og erstattet af andre, mindre vidtgaaende Love. To er derimod erklæret konstitutionelle, deraf 1 ved Dom, den anden ved administrativt Dekret — der naturligvis paa dette Omraade ikke er afgørende.

Om alle de øvrige Love gælder det, at de ikke er bleven prøvet af Domstolene — deriblandt den ældste og bekendteste af dem alle, nemlig Indianas af 1907 — og Tidsskriftet udtrykker sig meget skeptisk med Hensyn til det Spørgsmaal, om de i paakommende Tilfælde kunde vente at blive anerkendt som gældende Lov. Det siges nemlig, at praktisk talt er alle Sterilisationslove, der hjemler Sterilisation for aandelige Undermaalere uden særlige Begrænsninger, blevet erklæret grundlovsstridige, og at de Stater, der har begrænset dem til Forbrydere, kun har faaet dem opretholdt, naar deres Statsforfatning ikke udtrykkelig indeholder Forbud mod Anvendelsen af »grusomme og usædvanlige Straffemidler«, og at der selv da næppe kan være Tvivl om, at de vil blive kasserede af Unionsdomstolene, da Føderalgrundloven indeholder saadant Forbud.

»Det maa derfor« — slutter Beretningen — »anses for et aabent Spørgsmaal, om den her foreslaede Modellov under Hensyn til Lovgivningens Tilstand og den offentlige Mening vil blive anset for grundlovmæssig.«

Det er altsaa en mildest talt meget gyngende Grund, hvorpaa disse Love er bygget. At »Bevægelsen vil brede sig« — som Dr. S. siger — maa vel endog herefter anses som positivt udelukket. Snarere er det vel saa, som det fra anden Side meddeles, at det væsentlig er Anstaltslæger, der har drevet denne Bevægelse frem, som den offentlige Mening hurtig har vendt sig imod og efterhaanden faaet stoppet gennem Domstolene. Dermed stemmer det ogsaa, hvad Professor *v. Hamel* allerede i 1911 af Selvsyn kunde meddele fra Indiana paa Kriminalantropologkongressen i Köln, at den gældende Lov er et dødt Bogstav, og at Kastration ikke udføres uden den Paagældendes Samtykke. Denne Udvikling

har fra Indiana formentlig, efterhaanden som Domstolene har vendt sig imod Lovene, bredt sig over hele Landet.

Selv om dette nu ikke var Tilfældet, saa fremgaar det imidlertid tilstrækkelig klart af Tidsskriftet, at der for den Del af Emnet, hvormed vi her beskæftiger os, er saare lidet Stof at hente fra Amerika. Det Lovene tilstræber er Racehygiejne: og det er Sindssyge, aandssvage, Epileptikere, der først og fremmest lages Sigte paa. Naar Forbrydere medtages, er det Vaneforbrydere, undertiden ogsaa Sædelighedsforbrydere, men stadig under Forudsætning af, at deres videre Forplantning kan antages at ville frembringe Børn med nedarvet Tilbøjelighed til Forbrydelse — altsaa Formaal, som ligger ganske udenfor egentlige kriminalistiske Synspunkter.

Kun 2 af Lovene danner en Undtagelse herfra, nemlig Washingtons Lov af 22. Marts 1909, og Nevadas Lov af 17. Marts 1911. De er tilsyneladende ganske ens, men kun Washingtons Lov er bleven erklæret konstitutionel og er altsaa gældende Ret. Den giver Domstolene Ret til som Tillæg til Straffen at foreskrive Sterilisation af Vaneforbrydere og Forbrydere, der findes skyldige i kønsligt Misbrug af Pigebørn under 10 Aar og i Voldtægtsforbrydelse. Dog kun Vasektomi — hvilket er inkonsekvent ud fra dette Synspunkt.

Her er altsaa ellers netop det, vi søger — det, Kvindeadressen tog Sigte paa — det, der interesserer Kriminalisterne — det nye Straffemiddel, der skal rense Luften for Sædelighedsforbrydernes Pest.

Og om denne Washington-Lovs Anvendelse og Virkninger har altsaa hverken Dr. *Schroder* eller det danske Gesandtskab i Washington eller State Department — ligeledes i Washington — kunnet fremskaffe nogensomhelst Oplysning.

Fra anden Side er det oplyst, at der er gjort Brug af Loven én Gang: en Dom af 30. Septbr. 1911, afsagt i Grevskabet King, har for Voldtægt mod et 10-aarigt Pigebarn idømt en Mand livsvarigt Fængsel + Vasektomi — ikke Kastration, hvad Loven altsaa udtrykkelig forbyder. Om denne

Dom er blevet eksekveret, ved jeg ikke — men i hvert Fald synes Loven dermed at have udtømt sin Livskraft. Og det er det eneste positive Resultat paa det kriminalistiske Omraade, der er at hente fra Amerika.

Hvad man kan bygge paa de amerikanske Erfaringer paa Racehygiejnens Omraade, hvor Sterilisation jo i hvert Fald vides at være anvendt tidligere i ret stort Omfang, faar staa hen. Men det er værd at lægge Mærke til, at her, hvor man dog har en Del Materiale at bygge paa, er selv Sterilisationsforsvarerne paa det rene med, at »Tiden ikke er moden« — »Motiveringen er ikke saa klippefast urokkelig, som det har set ud til«. Paa det kriminalistiske Omraade er det i hvert Fald givet, at man intet — absolut intet — Materiale har at gaa ud fra i Amerika — og dog er det netop her, at Sterilisation anbefales bl. a. med Udtalelser om, at »Amerikanerne er gaaet i Spidsen og forlængst har forladt de teoretiske Drøftelser for at slaa ind paa den praktiske Løsning af Spørgsmaalet.«

Det andet Land, man i denne Sammenhæng plejer at nævne, nemlig Schweiz, skal jeg kun kortelig berøre — allerede fordi, man her slet ikke har, blot et Tilløb til en Ordning af dette Spørgsmaal. Hvad der foreligger, er, at man har kastreret nogle Individuer ved administrativ Foranstaltning og med deres Samtykke — efter hvad Overlæge *Geill* har meddelt, ialt en Snes Personer — og at Grundene hertil snart har været rent medicinske, snart økonomiske, idet aandssvage og moralsk defekte Personer er bleven kastrede, for at man kunde lade dem færdes paa fri Fod, uden at de behøvede at falde det Offentlige til Byrde ved at nødvendiggøre Anstaltsbehandling, snart af mere forbryderprofylaktisk Natur. Men disse sidste Tilfælde — siger *Geill* — har været saa lidt fremtrædende, at det paa Kriminalantropologkongressen i Köln nærmest virkede komisk, da en Interpellant ønskede at vide, om man havde bemærket, at Forbrydelsen herefter var aftaget i Schweiz.

Gaar vi dernæst over til det ulige betydningsfuldere

Spørgsmaal: Hvad Lægevidenskaben mener om Kastrationer — saa gaar dens nyeste og antagelig mest uomtvistelige Erfaringer i en Erklæring fra Retslægeraadet til Straffelovskommissionen ud paa følgende:

Af de Indgreb, der kan have Betydning som Middel til at ophæve eller nedsætte Kønndriften hos mandlige Individier, har kun den fuldstændige Fjernelse af Kønskirtlerne — Kastration — Betydning. De Erfaringer, der foreligger om dette Indgrebs Virkninger, er dog endnu dels for sparsomme, dels for indbyrdes uoverensstemmende til, at man med Sikkerhed kan udtale sig om dem. Som Regel opnaas vel en Nedsættelse af Kønndriften, men man maa dog regne med, at den i nogen Grad bevares for kortere eller længere Tid. Og paa den anden Side, kan de Følger, som Kastrationen iøvrigt vil medføre, ikke overses. Som almindelig Regel vil Følgerne være desto alvorligere, jo tidligere Indgrebet foretages. Hos ikke udvoxne Individier kan Kastration bl. a. medføre Svækkelse af de aandelige Evner, Mangel af mandligt Præg og abnorm Fedme. Hos udvoxne Individier vil de legemlige Følger muligvis være mindre udtalte, men Kastrationen vil til Gengæld medføre en Forandring i deres psykiske Habitus i uheldig Retning, i enkelte Tilfælde vil Sindsygdighed endog kunne blive Følgen.

Disse Udtalelser er jo ikke særlig opmuntrende. Men endnu tydeligere har enkelte Lægeautoriteter udtalt sig. Jeg skal blot citere tre — efter Dr. *Geill*.

Strohmeyer anser det for temmelig sikkert, at libido sexualis ved Frühkastration ophæves eller betydelig nedsættes, men anser Virkningen for meget variabel, naar Operationen foretages i den senere Levealder. *Lowenfeld*, som selv er Tilhænger af Kastration for at dæmpe eller undertrykke Sædelighedsforbrydernes overvældende Sexualdrift, bemærker: »Men da ved Spätkastration libido sexualis næppe skal kunne nedsættes, tør man ved Sædelighedsforbrydere, specielt Vaneforbrydere, ikke nære altfor optimistiske Forhaabninger — hverken den abnorme kønslige Følemaade eller

den etiske Defekt kan fjernes ved Operationen.« Og den mest kompetente Expert paa Sexualdriftens Omraade *Rohleder* forkaster rent ud Kastration hos sexual-hyperæstetiske Individuer, bl. a. fordi den er meningsløs, eftersom dens Virkning er usikker, og fordi den er et Misgreb, da Hyperæstesien er et Symptom paa patologiske Hjerneprocesser.

Det kan herefter ikke forbavse, at *Obersteiner* netop ud fra de schweiziske Erfaringer oplyser, at for hans 3 kastrede Individuer var Resultatet kun i 1 Tilfælde utvivlsomt gunstigt, medens hos de 2 andre libido sexualis holdt sig saa godt, at den ene giftede sig, medens den anden havde »et Forhold«.

Hvad særlig de homoseksuelle angaar, hos hvem man efter *Steinach* og *Lichtenstein* skulde kunne vente sig særdeles heldige Resultater af Kastration, fraraader de kompetenteste Kendere af denne Perversion (*Moll*, *Iwan Bloch*, *Näcke*, *Hirschfeld*) indtrængende Kastration, som endog kaldes »ein wahnsinniges Vorhaben«.

Hvis alt dette er rigtigt, saa synes jo hele Kastrations-tanken som Middel mod Recidiv ved Sædelighedsforbrydelser at være ganske hen i Vejret, en paa Naivitet og Uvidenhed baseret, altfor bogstavelig Udlægning af det bibelske Ord: Naar et Lem forarger, saa hug det af.

Thi det, der ligger bagved de Lægeerklæringer, jeg nævnte, særlig *Lowenfelds* og *Rohleders*, er jo aabenbart, at Konsdriften ikke er knyttet til noget enkelt Organ, men til hele Organismen og har sit Sæde i Hjernen, i Centralnervesystemet, idet den udgør et integrerende Led af Menneskets hele psykiske Liv. Det er derfor ligesaa urigtigt at tro, at et Menneske, hvis Konsorganer ved en Operation er sat ud af Funktion, derved bliver uden Konsdrift, som at tro, at en impotent Person, hvis Impotens udelukker Samleje, er konslig ufølsom. Den konslige Hyperæstesi, der karakteriserer Sædelighedsforbryderen, kan have sin Aarsag i Sindssyge, Aandsvagthed, Degeneration, psykisk eller somatisk Trauma eller skyldes mere forbigaaende Tilstande som Beruselse — i alle

Tilfælde er den, som Rohleder siger, et Symptom paa patologiske Hjerneprocesser — patologisk taget i videste Forstand. En Kastration forandrer ikke dette Forhold. Den hindrer højst Detumescensdriften — Udtømmelsestrangen — fra at gøre sig gældende, men selve Kontrektationsdriften, Individets hele psyko-sexuale System, hans libido sexualis maa antages at forblive lidet eller slet ikke paavirket heraf — naar Kastrationen da ikke udføres i en saa ung Alder, at denne libido endnu ikke har faaet Tid til at udvikle sig, og før den Tid begaar man jo ikke Voldtægt eller forgriber sig konsligt paa Børn.

Hvis dette er rigtigt, saa er det for os Jurister afgørende. Vi kan ikke som Löwenfeld paa en Gang docere sligt og dog være Kastrationstilbængere. Vi maa kræve denne Lære klart og utvetydigt dementeret, før der kan være Tale om, at vi skal give Kastrationen Plads i vore Straffelove.

Thi det er indlysende, at det under den angivne Forudsætning ikke er en Smule mere rationelt at indføre den Lemlæstelse, der kaldes Kastration, for Sædelighedsforbrydelser, end det er at foreskrive den Lemlæstelse, der hedder Haandafhugning, som man havde i gamle Dage, for Tyveri. Ja, det er ikke engang nær saa rationelt. For medens en Tyv uden Hænder virkelig vil have meget vanskelig ved at stjæle, saa kan en Sædelighedsforbryder uden testes selvfølgelig med største Lethed ombytte sine eventuelle Voldtægtslyster med de modbydeligste Uterlighedshandlinger, ligesom en Dreng- og Ungdomsforfører kan finde mangfoldige Maader at skaffe sine perverse Lyster Afløb, selv om han maa give Afkald paa dem, der forudsætter intakte Kønsorganer hos ham selv.

I Forvejen ved vi jo, at Børneforbrydere, Exhibitionister, særlig de stadig recidiverende, for en stor Del er kroniske Alkoholister, senile Personer og andre Svæklinge med liden eller ingen Potentia, der i deres forbryderske Handlemaade slet ikke indlader sig paa Samleje, men paa Befolinger under forskellige Former — og herimod er Kastrationen naturligvis ligesaa lidt som den før omtalte Impotens noget

Palliativ, naar libido vedvarer. Ja — end ikke den tilsyneladende ubestridelige Sandhed bliver tilbage, at en kastreret Person dog i hvert Fald er ude af Stand til at begaa en ny Voldtægtsforbrydelse: det er nemlig givet, at Erektions- evnen kan bevares i Aarevis uanset Kastrationen. — Og hvad bliver der saa tilbage af hele Teorien om Kastration som Middel mod Sædelighedsforbrydernes Recidiv?

Nu siges der ganske vist fra Kastrationstilhængernes Side, at selv om der ikke er nogen Sikkerhed for, at Kastrationen ophæver eller væsentlig nedsætter Kønndriften, saa er dette dog hyppig — maaske hyppigst — Tilfældet, og at det særlig klæder Juristerne ilde at forlange en 100 pCt.s Virkning som Betingelse for at indføre et nyt Straffemiddel, da de Straffemidler, de selv betjener sig af, erfaringsmæssig har mange Procents lavere Helbredelsesvirkning — som Dr. *Schröder* siger: »indenfor Lægevidenskaben har ingen Gren sammenlignelsesvis saa faa Helbredelser«.

Lad os engang betragte denne Paastand lidt nærmere.

Hvad nu først vore sædvanlige Straffe — altsaa Frihedsstraffene — angaar, saa er det naturligvis rigtigt nok, at de ikke er sikre som Repressionsmidler overfor Forbrydelser. Men de giver sig jo heller ikke ud for at være af therapeutisk Natur — det er Opdragelses-, i grovere Tilfælde Sikkerhedsforanstaltninger. Som Opdragelsesmidler kan de ikke virke med mekanisk Sikkerhed — og de maa som Sikringsmidler lempes efter mangfoldige humane og sociale Hensyn, som det vilde føre for vidt at komme ind paa, ganske som Læger- nes Behandling af de sindssyge, der jo heller ikke virker med ufejlbarlig Helbredelsesvished eller absolut social Sikkerhed. Og det staar dog fast, at af samtlige straffede Personer er det kun ca. 33 pCt., der falder tilbage til Forbrydelsen efter Straffen. Men medens det er ca. 38 pCt. af Ejendomsforbry- derne, der falder tilbage, og 23 pCt. af de rene Voldsforbry- dere, er det kun 18 pCt. af Sædelighedsforbryderne, der altsaa udgør den mindst recidiverende Forbrydergruppe. Og i Vir- keligheden er denne Procent langt ringere, naar vi vil have

at vide, hvilke Sædelighedsforbrydere, der atter begaar Sædelighedsforbrydelser. For medens Ejendomsforbryderne næsten altid (92 pCt.), naar de falder tilbage, begaar nye Ejendomsforbrydelser, og af Voldsforbryderne 53 pCt., er det af Sædelighedsforbryderne kun 42 pCt. Hvilket vil sige, at af 100 straffede Sædelighedsforbrydere er det kun 7—8, der efter Straffen paany begaar Sædelighedsforbrydelser, og blandt dem ved alle Praktikere, at Voldtægtsforbryderne kun meget sjældent befinder sig, naar de ikke enten er sindssyge eller aandssvage og altsaa principielt burde henhøre under Lægernes Ressort.

Man kan altsaa paa ingen Maade kalde Straffen en relativt virkningsløs Foranstaltning overfor Sædelighedsforbrydere. Og at den særlig i de senere Aar ikke har været virkningsløs, det fremgaar af den rapide Nedgang, som netop kendetegner denne Forbrydelse, og som i hvert Fald ikke udelukkende kan forklares ved, at man nu tager haardere fat paa dem og navnlig idømmer dem mere langvarige Straffe. For medens Antallet af Sædelighedsforbrydelser fra 1901 til 1915 steg fra gennemsnitlig 205 om Aaret til 258, saa er det derefter gradvis sunket, indtil det i det sidste Statistikaar 1919 udgør 170 om Aaret. Og hvad særlig Voldtægtsforbrydelserne angaar, saa var Tallet i 1915 21 og det har derefter været synkende, indtil det i 1919 er kommet ned paa 8 — altsaa en ligefrem mægtig Nedgang.

Nu er der jo ingen, der kan garantere, at denne Nedgang vil fortsættes eller blot holde sig, og selv om saa var, maatte man jo alligevel med Glæde hilse ethvert Middel til at forhindre slige Ulykker i endnu højere Grad, end det alt sker.

Jeg tror nu imidlertid ikke, at selv de mest hvidglødende Kastrationstilhængere vil holde paa, at Retssikkerheden vilde vende tilbage ved, at man indførte Kastration som isoleret Repressivforanstaltning overfor Sædelighedsforbrydere. Selv om det kunde trykke Recidivprocenten nogle Grader ned, vilde en mægtig Tiltagen af Sædelighedsforbrydelsernes An-

tal, begaaet af ny tilkomne Individder, utvivlsomt blive Følgen. Det vi Kriminalister kalder Straffens generalpræventive Funktion — praktisk talt dens afskrækkende Virkning — vilde nemlig ganske sikkert blive meget betydelig nedsat, naar potentielle Sædelighedsforbrydere vidste, at det højeste, de kunde risikere, var Kastration — altsaa en ganske kortvarig, ikke særlig pinefuld Operation. Ganske vist vilde det være en Letsindighed at følge et saadant Ræsonnement, men Sædelighedsforbrydere er i endnu højere Grad end andre Forbrydere — netop paa Grund af, at de i saa høj Grad er et Bytte for abnormt stærke Følelseselementer — letsindige. De vilde synes, de slap billigt fra Sagen — saa billigt, at de uden større Betænkeligheder turde give sig deres Lyster i Vold. Af Samfundets altid levende og følede, latente Kriminalitet vilde Sædelighedsforbryderne springe frem fra alle Sider, og en Stigning, ikke en Nedgang, vilde blive Følgen af Kastrationens Indførelse — stik imod, hvad man derved tilstræbte. Og ganske paa samme Maade vilde det naturligvis gaa, hvis man gik den Vej, at lade Forbryderne vælge mellem Kastration og egentlig Straf. Alle vilde vælge Kastration.

Jeg tager derfor næppe Fejl i, at det, Kastrationstilhængerne tænker sig, kun er Kastration indført som et Appendiks til Straffen, ligesom i Washington — en Slags Sikkerhedsforanstaltning med Sigte paa Fremtiden ved Siden af den for Fortidens Synder paadragne Straf. Ganske vist vilde Kastrationen derved miste en af sine uomtvistelige Fordele — dens store Billighed — men for dens Tilhængere er en saadan Kombination dog sikkert en meget klog Tanke. Kastrationens Fortræffelighed vilde nemlig derved vinde Udsigt til at blive ubestridelig. Gik nemlig derefter Sædelighedsforbrydelserne ned, vilde det naturligvis blive tilskrevet Kastrationen — tænk, hvis den var blevet indført i 1915, hvilket Argument vilde vi saa ikke møde i den derpaa følgende Nedgang — og steg Sædelighedsforbrydelserne alligevel, kunde man jo altid skyde Skylden paa den fordærvelige og skadelige, »direkte forværende« Indespærring, der modvirkede

Kastrationens helbredende Virkninger. Ser man imidlertid bort herfra og holder sig til de præsumptive rent objektive Virkninger af et saadant »blandet System«, er der saa virkelig nogen, der for Alvor vil vente sig en Nødgang i Recidivprocenten ved at give legal Hjælp til Kastration som Tillæg til Straffen?

For Sædelighedsforbrydelser mod Børn vilde jo end ikke Kvindeadressen fordre Kastration — og med Rette, for her er det vistnok af de Grunde, jeg før nævnte, ganske haabløst at vente nogen Bedring i Recidivprocenten som Følge af Kastration. Og nu de egentlige Voldtægtsforbrydere? Ja — hvis af de 8 Voldtægtsforbrydere fra 1919 9 pCt. har været Recidivister som Sædelighedsforbrydere og altsaa opfyldt Kastrationsbetingelserne, vilde vi ikke naa til én eneste helt kastrationsfæhig — og selv om vi vil være flotte og gaa ud fra, at 2—3 vilde kunne karakteriseres saaledes, saa vilde det være meget sangvinsk at forudsætte, at mere end højst en enkelt virkelig af Domstolene vilde blive dømt til Kastration. Og saa er det ikke engang sikkert, at han ikke, selv om han derefter forsvandt fra den ene statistiske Kolonne, vilde dukke op i en anden. Under alle Omstændigheder er der dog vel ingen, der vil hævde, at Samfundet overfor en saadan enkelt maaske særlig ondartet Voldtægtsforbryder skulde befinde sig i en Nødstilstand, der berettigede og forpligtede til Anvendelse af et saa overordentligt Straffemiddel, saa længe vi har Aandssvageanstalter, Kriminalasyler og Fængsler nok til at internere ham i, og naar det, vi i saa Henseende maatte mangle, i en meget nær Fremtid vil faa alle legale Betingelser for at kunne træde i Funktion.

Vil man saa endelig sige: Ja — hvad — vi kan jo prøve. »De Folk fortjener ikke bedre«. Og skade kan det jo ikke — saa er det naturligvis en ret frivol Betragtning at opstille netop i Strafferetten, hvor det drejer sig om andre Menneskers højeste Retsgoder. Men dernæst er det vistnok utvivlsomt, at det vilde gøre Skade. Der er stærke Skyggesider ved Indførelse af Kastration som Straf — Skyggesider, som

man maaske bør se bort fra, hvis dens Nytte og Nødvendighed var uomtvistelig, men som, naar dette ikke er Tilfældet, i høj Grad maa tages i Betragtning.

Først og fremmest er det en raa og modbydelig Tanke, at det ene Menneske uden nogen kurativ Nødvendighed skal have Ret til at berøve et andet Menneske hans Køn, Køns-evne, Adgangen til at avle Afkom, og derved med frit Forsæt gøre ham til en aandelig og legemlig Krøbling. Og det bliver han jo, som jeg før omtalte. Hos unge Individier mest udtalt paa det legemlige Omraade, ved Svind af Muskelkraften, Hjærtekraften og antagelig betydelige Beskadigelser af mange andre Organer — hos ældre Individier navnlig paa det aandelige Omraade gennem den Svækkelse af Viljekraften, den Karakterforandring, der kendes hos Eunukerne, og, som ytrer sig i hensynsløs Egoisme, Ondskabsfuldhed, Grusomhed, Begærlighed, Løgnagtighed — kort sagt alle de Trællegenskaber, som nu engang brutal Undertrykkelse og det, at tilhøre en foragtet Kaste, medfører

Vilde det i Længden være muligt at faa Læger til at udføre den Bøddelgerning, at foretage disse Kastrationer? Og vilde det være en passende Opgave at lægge i Dommernes Hænder — saaledes i Blinde, for Dommeren maatte jo fuldstændig forlade sig paa, hvad Lægerne fortalte ham — at udtale en Lemlæstelsesdom over et andet Menneske?

Og vilde det være i Samfundets virkelige Interesse? Er Kastrationen en Sjældenhed, et Unicum, som Dommen i Washington, faar den jo som nævnt ingensomhelst Betydning for Samfundet som saadant. Og blev den anvendt i større Omfang, paa et stort Antal Forbrydere, saa vil vi i Samfundet efterhaanden faa samlet et Udskud i Ordets egentlige Forstand, en Skare Deklasserede, mærkede Personer — det vil sige en Samling Desparados, som intet skyldte Samfundet, og som kunde ventes at vilde føre Krig paa Kniven mod dets lovlige Ro og Orden.

Det har aldrig været god Kriminalpolitik, god social Hy-

giejne, god Forbryderprofylaxe at skabe slige Foci for Samfundsfjendskab og moralsk Smitte.

Men rent bortset fra Samfundsfaren, hvorledes tror man saa, at vort danske Samfund vilde stille sig overfor disse Udstødte, naar den første Begejstring hos Kastrationens Forkæmpere og deres Eftersnakkere havde lagt sig? Naar selv i Amerika den offentlige Mening, som det synes, har rejst sig i Uvilje mod en saadan Forholdsregel, hvilken Medfølelse og Sympati vilde de saa ikke være i Stand til at vække hos os, først hos nogle enkelte, saa bredende sig gennem Presse og fra Talerstole til hele Publikum. Og fra Medfølelsen med Ofrene vilde voxe Harme mod Loven, der tillod Operationerne, mod Myndighederne, der anvendte dem, og mod hele det Samfund, der tolererede dem.

Og vilde man sige, at det kunde man tage sig let — saa er det en Talemaade. En Straf, mod hvilken den offentlige Mening stærkt og bestemt tager Parti, nedbryder hele det Autoritetsprincip, hvorpaa Straffesystemet hviler. Den er et positivt skadeligt Led i hele Samfundsmaskineriet.

Ikke desto mindre er det ikke umuligt, at naar man faar set hele Kastrationsbegejstringen efter i Sømmene, saa vil man finde, at dens egentlige Konsistens er netop Ønsket om at skabe en saadan Klasse Udstødte af Sædelighedsforbryderne.

Jeg er i hvert Fald meget tilbøjelig til at tro, at det, der stiver Kastrationsforslaget af, det er Gengældelsesideen — Hævntanken, der bunder saa dybt i den menneskelige Natur, men som i Strafferetten altid har gjort Fortræd, og som man har haft Grund til at tro var overvundet. Selv om det maaske ikke er Hævntanken, der ligger til Grund for Forslaget, saa er det dog sikkert den, der skaber den store Falanx bag det. Det er den Aand, der i Tide og Utide raaber paa Dødsstraffe, som vil have indført Pryglestraffe, og som nu — hvad man dog vilde have forsvoret — er naaet frem til at fordre ligefremme Lemlæstelsesstraffe. Faar den Held med sig her, kan man være sikker paa, at den nok skal finde

Lejlighed til at gøre nye Fremstød — maaske paa Omraader, man nu vil anse for utænkelige — til Fordel for en yderligere Middelalderligsering af Straffesystemet.

Overfor disse bagstræveriske Tendenser maa det hævdes med den største Styrke, at Frihedsstraffen med passende Udbygninger af Internerings- og Sikkerhedsforanstaltninger — trods alt det onde, der siges om den — er Nutidens Straf og langt fra har udtømt sine Udviklingsmuligheder. Det er den eneste Straf, der i Længden er forenelig med Samfundets Retsfølelse og i Stand til at indgyde Forbryderverdenen — ogsaa Sædelighedsforbryderne — den tilbørlige Respekt.

Saa længe Kastrationen ikke paa en ganske anderledes afgørende Maade end hidtil har bevist sine Fortrin fremfor Frihedsstraffen, er der ingen Grund til at akceptere dette »grusomme og usædvanlige«
Straffemiddel.